

**НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ ДЕРЖАВНОЇ ПРИКОРДОННОЇ СЛУЖБИ
УКРАЇНИ
ІМЕНІ Б. ХМЕЛЬНИЦЬКОГО**

**кафедра національної безпеки та управління
факультету підготовки керівних кадрів**

**СИЛАБУС
НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
ВОК 08.1 «УПРАВЛІННЯ ОПЕРАТИВНО-РОЗШУКОВОЮ
ДІЯЛЬНІСТЮ»**

Рівень вищої освіти: другий (магістерський)

Галузь знань: 25 Воєнні науки, національна безпека, безпека державного кордону

Спеціальність: 252 Безпека державного кордону

Кваліфікація: Магістр офіцер управління органом охорони державного кордону

Професійна кваліфікація: офіцер оперативно-тактичного рівня Державної прикордонної служби України

ВСТУПНІ РЕКВІЗИТИ

Статус дисципліни: Навчальна дисципліна вибіркова компонента.

Тривалість курсу: 3 кредити (90 годин).

Мова викладання: українська.

Мета курсу: забезпечити здатність здобувачів вищої освіти ефективно реалізовувати функції управління щодо виконання завдань по організації оперативно-розшукової діяльності на державному кордоні у межах компетенції, визначеної чинним законодавством України.

Завдання навчальної дисципліни – надати слухачам теоретичні знання щодо забезпечення безпеки у сфері прикордонної діяльності на оперативно-тактичному рівні військового управління, які стосуються загальних елементів управління оперативно-розшуковою діяльністю в процесі оперативно-службової діяльності оперативно-розшукових підрозділів Державної прикордонної служби України.

Анотація курсу:

Актуальність курсу підтверджується необхідністю виконання завдань щодо організації та керівництва оперативно-розшуковою діяльністю, як елементу управління системою забезпечення безпеки державного кордону.

В межах курсу підготовка офіцера-керівника оперативно-тактичного рівня здійснюється шляхом надання знань, формування вмінь та практичних навичок, необхідних для виконання обов'язків на посадах керівного складу Державної прикордонної служби України з питань створення ефективних систем підтримки прийняття рішень. Курс спрямований на формування здатності здобувачів вищої освіти розв'язувати складні задачі і проблеми управління у галузі безпеки державного кордону, що передбачає проведення досліджень та характеризується невизначеністю умов і вимог, прийняття рішень в складних і непередбачуваних умовах неповної/недостатньої інформації. Це, в свою чергу, потребує спеціальних знань щодо особливостей здійснення оперативно-розшукової діяльності та проведення заходів взаємодії з відповідними вповноваженими державними органами стосовно управління оперативно-розшуковою діяльністю.

Вивчення курсу сприяє набуттю спроможності здійснювати організацію діяльності оперативно-розшукових підрозділів та їх керівництво, у межах компетенції, визначеної чинним законодавством України.

Матеріали курсу розроблені на основі законодавства України, міжвідомчих та внутрішньовідомчих керівних документів, а також матеріалів, які розкривають вітчизняний та міжнародний досвід в сфері управління оперативно-розшуковою діяльністю.

Периквізити курсу: Базові знання основ управління.

Викладач:

Доцент кафедри спеціальних дисциплін підполковник Волинець Павло Петрович.

КОМПЕТЕНТНОСТІ ТА РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

Вивчення навчальної дисципліни забезпечує формування у слухачів наступних **компетентностей**:

А) Загальні компетентності:

ЗК-1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу, дослідження систем та процесів, донесення власних висновків, а також знань та пояснень.

ЗК-4. Здатність використовувати інформаційні та комунікаційні технології.

ЗК-6. Здатність працювати в умовах неповної/недостатньої інформації та суперечливих вимог.

ЗК-7. Здатність працювати в умовах неповної/недостатньої інформації та суперечливих вимог.

Б) Спеціальні (фахові, предметні) компетентності:

ФК-1. Здатність до узагальнення практики застосування законодавства та стратегічних планувальних документів з питань, що належать до компетенції Державної прикордонної служби України та інших складових сектору безпеки і оборони України, розробки пропозицій, спрямованих на його вдосконалення.

ФК-4. Здатність до виконання функцій управління діяльністю органів охорони державного кордону Державної прикордонної служби України, побудови системи підтримки прийняття рішень в повсякденних умовах, під час участі у виконанні завдань протидії організованій злочинності, тероризму та воєнного характеру.

ФК-6. Здатність до керівництва розвідувальною, контррозвідувальною, інформаційно-аналітичною та оперативно-розшуковою діяльністю, здійснення адміністративно-правових процедур в інтересах забезпечення безпеки державного кордону.

Вивчення навчальної дисципліни забезпечує досягнення слухачами наступних **програмних результатів навчання**:

ПРН-4. Розробляти інформаційно-аналітичні матеріали, доповіді та інші службові (службово-бойові) документи.

ПРН-5. Виявляти та прогнозувати ризики від впливу реальних та потенційних загроз безпеці державного кордону, обґрунтовувати заходи щодо їх мінімізації на місцевому рівні, застосовуючи технологію аналізу ризиків та кримінального аналізу.

ПРН-8. Застосовувати сучасні технології управління (інформаційні, комунікативні, управління конфліктами, управління ризиками тощо).

ПРН-14. Розуміти основи та законодавство України з питань забезпечення безпеки державного кордону в різних сферах; повноваження,

функції та завдання суб'єктів забезпечення безпеки та оборони в різних режимах функціонування та умовах обстановки.

ОРГАНІЗАЦІЯ НАВЧАННЯ

Розподіл навчального часу за курсами, семестрами
та видами навчального навантаження

Курс	Семестр	кількість кредитів ЄКТС	Кількість годин										Форма підсумкового контролю	
			Загальна	Усього аудиторних занять	Аудиторна робота					Індивідуальна робота		Самостійна робота	Диференційований залік	
					лекції	групові заняття	семінарські заняття	практичні заняття	контрольна робота	підсумковий контроль	Усього			конспект з теми
2	4	3	90	40	6	12	2	16	2	2	24	24	26	+
Усього		3	90	40	6	12	2	16	2	2	24	24	26	+

Запланована кількість аудиторного навантаження – 40 годин

№ теми	Найменування теми	Кількість годин	Номери, вид занять та кількість годин			Місяці	Номери тем, занять та кількість годин	Кількість годин
			1	2	3			
Запланована кількість аудиторного навантаження денна форма – 40 годин								
1	Тема 1	4	Л2	Гз2		01	1/1Л(2); 2/1Гз(2).	4
2	Тема 2	4	Л2	Гз2				
3	Тема 3	8	Л2	Сз2	Пз4			
4	Тема 4	2	Гз2			02	2/1Л(2); 2/2Гз(2);	12
5	Тема 5	10	Гз2	Пз6	Кр2		3/1Л(2); 3/2Сз(2);	
6	Тема 6	8	Гз2	Пз6			3/3Пз(4).	
7	Тема 7	2	Гз2			03	4/1Гз(2); 5/1Гз(2);	12
	Диференційований залік	2		Дз(2)		05	6/1Гз(2); 6/2Пз(6);	12
	Всього		40			Всього за IV семестр		40
Умовні скорочення:						Всього за II курс		40
лекція – Л; семінарське заняття – Сз; групове заняття – Гз; практичне заняття – Пз; групова вправа – Гв; контрольна робота – Кр; диференційований залік – Дз.								

МЕТОДИ ФОРМУВАННЯ ТА КОНТРОЛЮ ДОСЯГНЕННЯ ПРОГРАМНИХ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Форми (методи) навчання: лекції (з використанням методів проблемного навчання і дослідницького методу), групові заняття (з використанням лекційного методу з елементами практичної роботи), самостійна робота, виконання індивідуальних завдань.

Форми оцінювання результатів навчання: усне опитування та доповіді на групових заняттях, тестування (в разі дистанційної форми навчання), захист практичних індивідуальних робіт, написання рефератів. Вид семестрового контролю: диференційований залік.

Оцінювання знань, вмінь та навичок слухачів здійснюється за методикою, визначеною «**Положенням** про систему поточного і підсумкового оцінювання результатів навчання курсантів (слухачів, студентів) Національної академії Державної прикордонної служби України імені Б. Хмельницького

Оцінювання індивідуальних завдань здійснюється диференційовано за традиційною (національною) шкалою. Меже бути застосована бальна оцінка для підвищення точності та об'єктивності оцінювання. Оформлення індивідуальних завдань здійснюється відповідно до вимог, визначених у джерелі Підготовка та оформлення індивідуальних завдань з навчальних дисциплін : методичні рекомендації / укладач Д. А. Купрієнко. – Хмельницький : Електронне видання ФПКК НАДПСУ, 2019. – 47 с.

Слухач може обрати тему реферату чи індивідуального завдання з переліку, або обґрунтовано запропонувати власну тему в контексті виконання курсової роботи (проекту) або кваліфікаційної випускної роботи, що узгоджується з викладачем, який веде навчальну дисципліну.

Під час оцінювання есе враховують:

здатність слухача критично й незалежно оцінювати наявні дані, погляди, позиції, аргументи;

здатність розуміти, оцінювати та встановлювати зв'язки між фактами та оцінками;

уміння висловлювати власні погляди, обґрунтовувати й доводити свої думки.

Шкала оцінювання індивідуальних завдань

За традиційною шкалою	За шкалою ECTS	За 100-бальною шкалою	Характеристика
5 (відмінно)	A	90...100 (відмінно)	Роботу виконано на високому науково-теоретичному рівні, грамотно та логічно викладено. Слухач успішно та творчо застосовує теоретичні знання на практиці. В методиці аналізу враховано достатню кількість факторів, шкали вимірювання побудовані адекватні параметру, який вимірюється, розрахунки проведені правильно, інтерпретація результатів аналізу здійснена правильно, що дозволило сформулювати обґрунтовані висновки та рекомендації. Кожна складова оцінюється 25 балів.
4 (добре)	B	82...89 (дуже добре)	Робота виконана на високому науково-теоретичному рівні, але допущені несуттєві помилки. Слухач в

			<p>основному успішно застосовує теоретичні знання на практиці.</p> <p>В методиці не враховано несуттєві факторів, шкали вимірювання побудовані в цілому адекватні параметру, який вимірюється, розрахунки проведені з помилками,, які не суттєво вплинули на результат оцінювання, інтерпретація результатів аналізу здійснена в цілому правильно, що дозволило сформулювати в цілому обґрунтовані висновки та рекомендації.</p>
	C	75...81 (добре)	<p>Роботу виконано на достатньому науково-теоретичному рівні із несуттєвими помилками. Слухач в основному успішно застосовує теоретичні знання на практиці, мав окремі несуттєві труднощі.</p> <p>В методиці не враховано несуттєві факторів, шкали вимірювання побудовані в цілому адекватні параметру, який вимірюється, розрахунки проведені з помилками,, які не суттєво вплинули на результат оцінювання, інтерпретація результатів аналізу здійснена в цілому правильно, що дозволило сформулювати в цілому обґрунтовані висновки та рекомендації.</p>
3 (задовільно)	D	67...74 (задовільно)	<p>У роботі є суттєві помилки і неточності. Слухач застосовує теоретичні знання на практиці в типових ситуаціях, мав окремі суттєві труднощі. В методиці не враховано суттєві факторів, шкали вимірювання не враховують суттєві складові параметру, який вимірюється, розрахунки проведені з помилками, які вплинули на результат оцінювання, інтерпретація результатів аналізу здійснена не достатньо обґрунтовано , що призвело до помилкових висновків та рекомендації.</p>
	E	60...66 (достатньо)	<p>Робота виконана в цілому правильно на рівні мінімальних критерії, допущені грубі помилки. Слухач з певними труднощами застосовує теоретичні знання на практиці в типових ситуаціях, мав помилки в роботі.</p>
2 (незадовільно)	FX	35...49 (незадовільно з можливістю повторного складання)	<p>Допущено велику кількість грубих помилок. Слухач не може застосовувати одержані знання на практиці.</p>
	F	1...34 (незадовільно з обов'язковим повторним виконанням)	<p>Індивідуальне завдання не виконано.</p>

ПОЛІТИКА КУРСУ

Курс передбачає аудиторні заняття, індивідуальну роботу і роботу у складі групи, а також самостійне вивчення матеріалу з використанням консультації викладача.

Середовище навчання є творчим та відкритим.

Відвідування лекційних, практичних, семінарських та групових занять є обов'язковим. Всі групові заняття оцінюються за результатами виконання індивідуальних завдань. Через поважні причини (наприклад, хвороба, міжнародне стажування) навчання може відбуватись у дистанційній формі за погодженням із керівником курсу. Заняття, які слухач пропустив без поважних причин, відпрацьовуються за погодженням з викладачем.

Порушення кінцевих термінів подання роботи на перевірку та перескладання: Усі завдання, передбачені програмою, мають бути виконані у встановлені терміни.

Роботи, які здаються на перевірку із порушенням кінцевих термінів без поважних причин, оцінюються нижче на 10 балів (один рівень за національною шкалою).

Якщо здобувач вищої освіти був відсутній на заняттях, обов'язкових для оцінювання з будь-якої причини, він/вона відпрацьовують навчальні питання та завдання в часи самостійної підготовки та у встановлені викладачем терміни.

Під час навчання не допустимо порушення академічної доброчесності.

Забезпечення дотримання академічної доброчесності здобувачами вищої освіти (у т.ч. створення і забезпечення функціонування ефективної системи запобігання та виявлення академічного плагіату) є важливими складовими системи забезпечення закладами вищої освіти якості освітньої діяльності та якості вищої освіти (системи внутрішнього забезпечення якості)

Дотримання академічної доброчесності слухачами передбачає :

самостійне виконання навчальних завдань, завдань поточного та підсумкового контролю результатів навчання;

посилання на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей;

дотримання норм законодавства про авторське право і суміжні права;

надання достовірної інформації про результати власної навчальної (наукової) діяльності, використані методики досліджень і джерела інформації.

Порушенням академічної доброчесності вважається:

обман – надання завідомо неправдивої інформації щодо власної діяльності. Формами обману є, зокрема, академічний плагіат, самоплагіат, фабрикація, фальсифікація та списування;

академічний плагіат – оприлюднення (частково або повністю) х результатів, отриманих іншими особами, як результатів власного дослідження та/або відтворення опублікованих текстів інших авторів без зазначення авторства;

фабрикація – вигадкування даних чи фактів, що використовуються в роботах;

фальсифікація – свідомо зміна чи модифікація вже наявних даних;

списування – виконання письмових робіт із залученням зовнішніх джерел інформації, крім дозволених для використання, зокрема під час оцінювання результатів навчання;

хабарництво – надання (отримання) учасником освітнього процесу чи пропозиція щодо надання (отримання) коштів, майна, послуг, пільг чи будь-яких інших благ матеріального або нематеріального характеру з метою отримання неправомірної переваги в освітньому процесі;

необ'єктивне оцінювання – свідоме завищення або заниження оцінки результатів навчання здобувачів освіти.

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

1. Нормативно-правові акти

- 1.1. Конституція України: Закон України від 28.06.1996 № 254к/96-ВР. Дата оновлення: 30.09.2016. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/main/254k/96-вр>.
- 1.2. Про Державну прикордонну службу України: закон України від 3.04.2003 р. № 661-IV. Дата оновлення: 29.04.2018. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/661-15>.
- 1.3. Про інформацію: Закон України від 02.10.1992 № 2657-XII. Дата оновлення: 01.01.2017. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/2657-12>.
- 1.4. Про оборону України: Закон України від 06.12.1991 № 1932-XII. Дата оновлення: 26.05.2018. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/1932-12>.
- 1.5. Про оперативно-розшукову діяльність: Закон України від 18.02.1992 № 2135-XII. Дата оновлення: 12.04.2017. URL: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/2135-12>.
- 1.6. Про національну безпеку України: Закон України від 21.06.2018 № 2469-VIII. URL: <http://zakon5.rada.gov.ua>.
- 1.7. Про рішення Ради національної безпеки і оборони України від 6 травня 2015 року «Про Стратегію національної безпеки України»: Указ Президента України від 26.05.2015 № 287/2015. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/287/2015>.
- 1.8. Про рішення Ради національної безпеки і оборони України від 29 грудня 2016 року «Про Доктрину інформаційної безпеки України»: Указ Президента України від 25.02.2017 №47/2017. URL: <https://www.president.gov.ua/documents/472017-21374>.
- 1.9. Про рішення Ради національної безпеки і оборони України від 2 вересня 2015 року «Про нову редакцію Воєнної доктрини України» Указ Президента України від 24.09.2015 № 555/2015 URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/555/2015>.
- 1.10. Про рішення Ради національної безпеки і оборони України від 4 березня 2016 року «Про Концепцію розвитку сектору безпеки і оборони України»: Указ Президента України від 14.03.2016 № 92/2016 URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/92/2016>.
- 1.11. Про рішення Ради національної безпеки і оборони України від 20 травня 2016 року «Про Стратегічний оборонний бюлетень України»: Указ Президента України від 6.06.2016 № 240/2016. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/rada/show/240/2016>.

3. Допоміжна література

- 2.1. Власюк О. С. Національна безпека України: еволюція проблем внутрішньої політики : вибр. наук. праці. К. : НІСД, 2016. 528 с.
- 2.2. Оперативно-розшукова діяльність. нормативно-правове регулювання / Ю.Я. Кондратьєв, О.М. Джужа, Д.И. Никифорчук, В.В. Матвійчук. К. : КНТ, 2005. 552 с.
- 2.3. [Половніков В. В.](#), Халимон С. І. Проблеми правового регулювання оперативно-розшукової діяльності: пошук шляхів вирішення. [Вісник Національної академії Державної прикордонної служби України. Серія : Юридичні науки.](#) 2017. Вип. 3. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/vnadpcurn_2017_3_4 (дата звернення 14.10.2018 р).
- 2.4. Ліпкан В.А. Національна безпека України. – Навчальний посібник. – Кондор. – 2008. – 552 с.

4. Інформаційні ресурси

- 3.1. Офіційний веб-портал ВРУ. – Режим доступу : <http://rada.gov.ua>
- 3.2. Офіційні сайти ДПСУ, МВСУ, СБУ та ін.